

Александра Р. Савић¹
Универзитет у Београду
Филолошки факултет
Докторске академске студије

МЕТАФОРА ПОРОДИЦЕ У ПОЈМОВНОМ СТРУКТУРИРАЊУ МЕЂУДРЖАВНИХ ОДНОСА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ И СРБИЈЕ

Апстракт: Рад анализира метафору породице у политичком дискурсу Републике Српске и Републике Србије с циљем да се открије начин појмовног структурирања њихових међудржавних односа. Метафоре ћемо подијелити на оне које укључују породичне улоге – брат, сестра, мајка, отац, и оне које се тичу породичних односа – брига, заштита, његовање, итд. На изабраној грађи из политичког дискурса међудржавних односа Републике Српске и Србије показаћемо да се породични односи пресликавају на политичке односе двију земаља. Рад је интердисциплинарног карактера, па, осим језичке, укључује и политичку анализу и настоји одговорити на питања зашто се употребљава баш та метафора, када се она најчешће користи и који механизми манипулације стоје иза њене употребе.

Кључне ријечи: Метафора породице, Србија, Република Српска, анализа политичког дискурса, појмовна метафора.

1. Увод

Дуго је стилска фигура метафора сматрана искључиво украсом у књижевности, све док истраживања когнитивне лингвистике нису показала њену способност да мишљење о свијету обликује у језик који користимо

¹aleksandra.suvira@yahoo.com

(Jonathan Charteris-Black 2004: 2). Захваљујући когнитивистима, метафора се сматра „неопходним и најшире коришћеним инструментом концептуализације и разумевања апстрактних искустава” (Klikovac 2004: 84). Управо та особина чини је веома популарном и корисном и у политици, па су многи истраживачи досад примијетили многобројне креативне начине да се политика приближи гласачима – путем спорта (Silaški, Radić Bojanić 2008), метафоре брака, рата, путовања (Silaški i dr. 2009), религије, раста, грађевине, дијелова тијела (Charteris-Black 2004). Метафоре се често користе у политичком дискурсу, будући да „имају убеђивачку моћ јер обликују начин на који размишљамо, и то тако што истичу само неке аспекте нашег искуства, док истовремено прикривају неке друге његове аспекте” (Silaški, Radić Bojanić 2008: 153). Њихова употреба се у политичком комуницирању објашњава као покушај политичких лидера и елита да учине политику мање апстрактном и тиме привлачнијом за грађане (Sammaerts 2012: 5). С једне стране, може се рећи да се ради о поједностављењу сложених политичких питања (Sammaerts 2012: 6), а са друге, циљ метафоре је да представи један поглед на свијет и да истовремено оповргне други (Исто).

Грађа за овај рад прикупљена је из медија, изјава политичара и са интернет страница политичких партија и институција обје земље у посљедње три године². Пронађено је око тридесет примјера који се сви могу означити метафором³ ДРЖАВА ЈЕ ОСОБА⁴ односно НАЦИЈА ЈЕ ПОРОДИЦА. У овом случају, ради се о присуству државе на међународном плану, док се о њеном унутрашњем поретку ништа не говори. На основу наведених перспектива, можемо говорити о два доминантна подтипа: РЕПУБЛИКА СРПСКА И СРБИЈА СУ ПОРОДИЦА

² С обзиром на сложеност теме а ограниченост простора, одлучили смо се за посљедње три године, у којима смо примијетили појачану употребу ове метафоре. Продужетак овог периода и увођење још неких сродничких појмова и појмова породичних односа, као и тема реконтекстуализације ове метафоре, могли би бити предмет неког обимнијег подухвата.

³ Концептуалне метафоре су, по узору на творце ове теорије, као и све потоње истраживаче, писане великим словима.

⁴ У раду нису наведени сви пронађени примјери, што због ограниченог мјеста, што због честих понављања једне те исте метафоре.

и ПОРОДИЦА ЈЕ ЉУБАВ (БРИГА). Ова метафора није много истраживана у српском језику, а студија која се дјелимично бави овом темом јесте књига *Јавни дискурс Србије: когнитивистичко-критичка студија* (2009), у којој наилазимо на метафору ДРЖАВА ЈЕ ОСОБА – ЕВРОПСКА УНИЈА ЈЕ ПОРОДИЦА, док је у енглеском језику, нарочито на подручју САД, веома кориштена и анализирана – узмимо на примјер њихову фразу *очеви оснивачи*.

2. Методе

Коментаришемо метафору у политичком дискурсу међудржавних односа Републике Српске и Републике Србије користећи сљедеће перспективе – анализу политичког дискурса и теорију појмовних метафора. Можемо додати и то да ћемо дијелом преузети критичку перспективу односно оквир критичке анализе политичког дискурса и критичке теорије метафора који „откривају намјере говорника и помажу нам да препознамо одређене идеологије” (Jonathan Charteris-Black 2004: 28). Когнитивна лингвистика позната је по становишту да метафоре не рефлектују само оно што чинимо и говоримо него и оно што мислимо, односно да је „метафора пре свега ствар мишљења, а тек онда ствар језика; она се у језику налази зато што се већ налази у мишљењу” (Klikovac 2004: 105). Дефинишемо је као „разумевање једног појма (или појмовног домена) помоћу другог појма (појмовног домена)” (Исто, 11), при чему имамо у виду два домена – изворни и циљни, онај који „позајмљује” своју структуру и онај који се на основу њега разумева (Исто, 12; Lakoff, Johnson 2015) – од којих је један познат и конкретан а други апстрактан.

Преуземамо Ферклофову методу (Fairclough 1989 према Sammaerts 2012), према којој метафоре анализирамо на три нивоа. Први, дескриптивни, тиче се самог уочавања метафора; други се односи на интерпретативни ниво – њихово описивање и трећи, мотивациони ниво, јесте алат којим идентификујемо политичке намјере које стоје иза употребе одређених појмовних метафора. Што се тиче политике, користимо историјску и методу анализе докумената, помоћу којих интерпретирамо

међу државни однос између Србије и Републике Српске и стављамо га у одређени политички контекст, који је не само емотивне или добро-сусједске природе већ се заснива на документима попут Дејтонског мировног споразума и Споразума о специјалним и паралелним везама, који омогућавају двјема земљама⁵ блиску сарадњу. Србија је гарант и потписница Дејтонског мировног споразума, а члан III/2a Устава Босне и Херцеговине прописује да ће ентитети имати право да успостављају специјалне паралелне односе са сусједним државама (Savić 2014: 194). Према томе, однос Србије и Републике Српске, у политичком смислу, не заснива се само на чињеници да се ради о истом народу већ је Република Србија у политичко-правном смислу укључена у политички поредак Босне и Херцеговине.

3. Метафоре породице

На основу културолошког испитивања и анализе рјечника српског језика, ауторке Ристић и Лазић Коњик показале су да лексема *породица* има велику моћ концептуализације и да је уско везана са појмом *домовина*, односно да се у семантичкој структури неких полисемних лексема из овог концептуалног домена (нпр. *брат*, *кћи*, *син*) могу препознати појмовне метафоре НАЦИЈА/НАРОД/ДРЖАВА ЈЕ ПОРОДИЦА:

Тако је на основу наведених значења назива који су носиоци гнезда, евидентно да неке лексеме у полисемној структури реализују значења која умрежавају концептуално поље породица са концептом домовина, нпр., брат 2а „припадник истог народа или шире заједнице сродних народа”, кћи 2, „(обично с присвојним придевом) женска особа у односу на средину, земљу, крај и сл. из које потиче”; син 4б „човек као грађанин и активан члан свога народа; представник неког краја (2018: 522).

Ако површно прегледамо појмове који се тичу и једног и другог домена, у српском језику наћи ћемо многе лексеме и синтагматске изразе који повезују управо ова два концепта – *отаџбина*, *најбољи синови земље*, *српска мајка*. Неке од ових метафора су успјешно реализоване и

⁵ Овдје користимо израз *земља* и за Републику Српску и за Србију умјесто израза *држава* и *ентитет*, ради поједностављења фразе, не улазећи у питања њиховог политичког система и не имплицирајући било какве политичке промјене ових односа.

у књижевним дјелима. И Лејкоф је установио да је породица један од најчешћих начина на који концептуализујемо нацију, па је тако веома честа употреба метафоре **НАЦИЈА КАО ПОРОДИЦА** (1996). Ми ћемо у овом раду метафоре породице подијелити на оне које се тичу породичних улога (отац, мајка, брат, сестра) и породичних односа (љубав, брига, одговорност).

3.1. Метафоре које се тичу породичних улога

Најчешће кориштена улога у међудржавним односима двију земаља јесте фигура брата, при чему се углавном ради о равноправним везама, пуним љубави и бриге, гдје нема мјеста сукобима и неслагањима:

а) Он је подсетио да је увијек постојала **братска љубав** Српске и Србије (29. 6. 2018, BNTV)⁶.

б) Предсједник Народне скупштине Републике Српске истакао је да данашње двије српске државе – Србија и Република Српска, отворено, искрено и **братски** сарађују на свим пољима, без икакве штете по било који други народ или државу и да та сарадња никад није била боља и плодотворнија (15. 2. 2020, NSRS).

в) Ми у Републици Српској, сваки успјех Србије, на било ком пољу, доживљавамо као свој јер јесмо један и недјелив народ и с тога **живјела братска љубав**, слога и јединство Републике Србије и Републике Српске, живио српски народ и живјела Србија и Република Српска (15. 2. 2020, NSRS).

г) Република Српска и Србија имају **снажне и нераскидиве братске везе**, заједничку прошлост и тековине које баштинимо као симбол наше блиске повезаности и јединства – поручио је Додик у честитки (14. 2. 2019, RTRS).

д) Овим чином Србија и њено руководство, на челу са предсједником Александром Вучићем, још једном су показали да су увијек уз Републику Српску и **братски народ** са друге стране Дрине (15. 2. 2020, RTRS).

⁶Примјери су преузети у изворном облику, ауторка их није исправљала нити лекторисала.

ђ) Потпредседник Скупштине Србије Верољуб Арсић нагласио је да парламенти настоје да снажно допринесу **продубљивању чврстих братских и пријатељских веза**, које су одувјек биле темељ заједничке сарадње Србије и Републике Српске (28. 2. 2020, NSRS).

е) Џвијановићева је изразила очекивање да ће се, како је нагласила, досадашњи блиски односи и **братска сарадња** између Републике Српске и Србије, за које се са поносом може рећи да никада нису били на вишем нивоу, додатно оснажити и још више продубити на добробит нашег народа и свих грађана са обје стране Дрине (14. 2. 2019, RTRS).

Понекад можемо пронаћи и употребу више метафора одједном, као у овом примјеру:

ж) То bi bilo kao da djetetu zabranite **da vidi i zagrlji majku**. Srbija je Republici Srpskoj **majka i stariji brat**, rekao je Ristovski u besjedi (9. 1. 2018, N1).

Поред брата, мајка је најчешћа фигура којом се описује Србија, а Српска је у том случају дијете. Обично су ове метафоре веома емотивне и подразумевају слагање, љубав, бригу и повезаност. Мајка је носилац позитивних особина, представљена је такорећи архетипски.

а) Србија је **наша мајка**. Република Српска нема гдје да привеже свој мали чамац изузев за један велики брод који се зове Србија (16. 4. 2018, SDS).

б) Република Српска је у Србију увијек гледала као у **мајку када јој треба љубав, а када јој треба заштита као у 'старијег брата'**. Србија је наша матица и веома нам је битна њена подршка (28. 2. 2020, NSRS).

в) Republika Srpska i Srbija su **povezane pupčanom vrpcom**. Srbija je **majka** Republici Srpskoj, pa je ova odluka kao kada se **sin koji je uspio u životu zahvaljuje majci** (18. 11. 2018, MONDO).

г) Србија [је] **истинска мајка** Републици Српској и то је њена велика брига и пажња (16. 4. 2018, BNTV).

Сестра као персонификација односа двију земаља не појављује се тако често, пронађен је само један примјер, и то удружен са другим метафорама.

а) Те везе су и **братске и родбинске и сестринске** и баш онакве какве требају бити да бисмо свијету показали да смо ми заправо једно (VLADA RS).

3.2. Метафоре које се тичу породичних односа

Слично као у претходним примјерима, и оваје се ради махом о хармоничним односима који се заснивају на љубави, бризи, поштовању и помоћи. Евентуална неслагања или сукоби остају изван ове метафоре.

а) То је признање Србији, која **не okleva da svojoj Republici Srpskoj pomogne uvek** i na svakom mestu (9. 1. 2020, ATV).

б) Он је додао да се нико **не ponosi više** Republikom Srpskom **nego njena Srbija** (9. 1. 2020, ATV).

в) Sve što **nemaju** Srbi van Srbije i Republika Srpska **ima njihova** Srbija (9. 1. 2020, ATV).

г) Србија **воли** Републику Српску (1. 10. 2017, BNTV).

д) О **tome govori ljubav koju pokazujemo** prema Republici Srpskoj (25. 11. 2018, Srpskainfo).

ђ) Србија **ће увек бити ослонац** Републици Српској (11. 1. 2019, POLITIKA)

е) **јака Србија представља снажан ослонац** за Републику Српску (11. 1. 2019, POLITIKA).

ж) О Српској **има ко да brine, да је чува, да uloži u njenu fabriku i pomogne njenu Vladu**. Republika Srpska **има своју Србију** i Srbija **има своју Републику Српску** i где год Срби живе имају ову планину слободe да се **о nju oslone, да је vole** i да **буду ponosni** (9. 1. 2020, ATV).

3.3. Метафоре са негативном конотацијом

Улога мајке и нарочито брата у српској језичкој слици свијета амбивалентна је, што су у свом истраживању српских народних пословица показале ауторке Ристић и Лазић Коњик (2020), па се вриједности и карактеристике ова два члана породице концептуализују двојачко. Братски сроднички однос вреднује се позитивно када се брат повезује са блискошћу и слогом. Са друге стране, вреднују се негативно када се ови односи унижавају на рачун других, често пријатељских односа, или у случају огрешења о крвно сродство (Ристић, Лазић Коњик 2020: 313). Мајка се негативно вреднује онда када више није примарно мајка, односно кад је њена улога подизања, његовања и бриге о дједи заврше-

на (Ристић, Лазић Коњик 2020: 309–310). Наша анализа показује да се улога мајке у концептуализацији међудржавних односа Републике Српске и Србије позитивно одређује и то прије свега због тога што је у наведеним примјерима освијетљена њена улога штићенице и родитељке. У посљедње три године, нисмо пронашли метафоре породице које би имале негативну конотацију, али ћемо као илустрацију поменути само неке у протеклих десет година, у којима је интересантна метафора маћехе, која се уводи када се критикује однос између Републике Српске и Србије, гдје је углавном Србија представљена негативно. Што се тиче улоге брата, забиљежен је само један примјер гдје је фигура брата негативна утолико што се равноправан однос претвара у онај надређени, у коме старији брат присиљава или наговара млађег на нешто.

а) U Republici Srpskoj, sa druge strane, ostaje mahom sluđena svjetina, sa šefom bez kompasa. Samo što taj hipnotisani i ubogi narod **nema rezervne države**, kako to mnogi misle. **Nije njima Srbija ni majka, ni maćeha** (3. 6. 2012, ВУКА).

б) Politika „Evropa nema alternativu” doživela krah, poručuju iz DSS-a. Srbija se prema Kosovu i Republici Srpskoj **ponaša kao maćeha**, a ne kao majka, rekao portparol DSS-a Petar Petković (19. 4. 2010, RTS).

в) Ripley: Da li je Srbija „**veliki brat**” Miloradu Dodiku? (13. 10. 2009, Slobodna Evropa).

Према теорији моралне политике (*Moral Politics Theory*), увјерења о идеалном породичном животу служе као концептуална база за већа морална вјеровања о томе како друштво и његови чланови треба да функционишу, а онда ова опредјељења могу да обликују политичке ставове (Feinberg, Wehling 2018: 3). „Трансфер” – од породичних вриједности до политичких увјерења – реализује се управо концептуалном метафором НАЦИЈА ЈЕ ПОРОДИЦА. Наиме, наши ставови о томе како треба да изгледа идеална породица овом метафором могу у потпуности да се пренесу на наша очекивања од државе. Творац ове теорије је Лејкоф (1996) и, према његовом схватању, можемо говорити о двјема фигурама: строги отац и брижна мајка. Прва, која се односи на модел ауторитарне државе, са строгим правилима и послушним грађанима, не уклапа се у наше истраживање, јер у посљедње три године нисмо прона-

шли метафоре које би истицале надмоћ једне над другом земљом и оне које би се односиле на фигуру оца, па ћемо прокоментарисати други модел. Модел брижне мајке карактерише мишљење да су дјеца добра и послушна, да у односу треба да се његује саосјећање, брижност, брига за себе и за друге, признање жеља, ставова и потреба других (Feinberg, Wehling 2018: 4). Истаћи ћемо следећи цитат, који нам се чини важан у нашем истраживању односа двију земаља:

parental decisions and rules should be discussed with children in open, respectful, two-way communication, and children's obedience to parental authority should come out of love and respect, not the fear of punishment (Feinberg, Wehling 2018: 4).

Што се овог дијела теорије моралне политике тиче, можемо потврдити да се метафоре које смо напријед поменули углавном односе на емпатију, брижност и изостанак сукоба између двије земље, не само кад је у питању фигура мајке, која је већином представљена као чувар, ослонац, преплављена љубављу, а гдје је дијете пуно захвалности. На овој линији се крећу и други односи које смо маркирали. Братска и сестринска љубав не подразумијевају надметање или сукобе, већ их одликују сарадња, слога, снажне и нераскидиве везе. Осим брижности, ова метафора подразумијева и одговорност, заштиту (Lakoff 2001: 9–10). С обзиром на то да је кључно питање шта ове фигуре не откривају, а не шта истичу, Лејкоф⁷ наводи да употреба ових метафора оставља по страни етничке, религиозне или економске подјеле у држави, као и индивидуалце, јер оно што одговара држави не мора нужно одговарати појединцима (2001: 13). На основу пронађених примјера, можемо додати да ова метафора обухвата уски скуп позитивних односа а по страни оставља све друге потенцијалне, не само унутрашње проблеме обију земаља него и могуће несугласице унутар тог односа. Укључивањем емотивних аспеката, осигурава се подршка и емпатија гласача, један сегмент везе ради савршено, без конфликта, у потпуној слози и преданости, док други дијелови односа остају прикривени.

⁷ Нисмо пронашли идентичне метафоре, али Лејкоф говори о следећим: NATION AS PERSON, STRICT FATHER METAPHOR, MATERNITY IS INDUSTRIALIZATION.

4. Закључак

Ако се сложимо са тврђом да „боље разумијевање метафоре доприноси бољем разумијевању односа између језика и мисли” (Charteris-Black 2004: 3), тако карактеристичном за већину истраживача дискурса, онда знамо да откривање и анализа језичких алата у политичком дискурсу имају и практичну сврху, а то је да разумијемо и откријемо намјере политичара. Поред тога, суштина метафора је да „оне осветљавају само једну страну апстрактног појма, док друге његове стране прикривају” (Klikovac 2004: 15). Што се тиче метафоре породице у политичком дискурсу представљања међудржавних односа Републике Српске и Републике Србије, примијетили смо да је један од главних разлога употребе овог концепта управо то што изазива емотивну реакцију. На основу примјера које смо напријед навели, можемо закључити да се ова метафора односи на традиционалне породичне улоге и односе, при чему је освијетљена само сарадња, благостање, мир, док се конфликт и неразумијевање не спомињу. Дијелом је то зато што се углавном ради о метафорама које су пригодне, церемонијалне, употребљене у контексту одређених прослава, најчешће је то дан државности. Употреба ових метафора појачава, код обје земље и њихових становника, осјећај блискости и припадности, ствара слику стереотипних идеалних и хармоничних породичних односа.

Да резимирамо – употреба метафоре породице у политичком дискурсу двије земље рачуна на емотивну реакцију и политичара и медија и грађана обје земље, олакшава разумијевање од стране прималаца поруке (Silaški, Radić Voјanić 2008: 142), али и лакше представљање и позиционирање обје земље у спољнополитичком свијету. Ова метафора нарочито погодује стварању слике о постојању савезника и блиских пријатеља у вањским односима, који су у политичком смислу често стратегијски, мукотрпни и прилично непредвидиви, па осјећај да имате блиску породичну сарадњу са окружењем даје осјећај спокоја не само код политичара већ и међу грађанима. Са друге стране, претјераном употребом ове метафоре, други важни односи стављају се у други план. Често су ове метафоре биле удружене у једном тексту, па се тако

истовремено једна од учесница у овом односу описује као мајка, као брат и сестра. Већином су примјери које смо пронашли везани за државне празнике, што повећава њихов емотивни набој. Било би корисно истражити историју овог односа – од Дејтонског мировног споразума наомамо, али и испитати у којим се још контекстима користи метафора породице у политичком дискурсу о међудржавним односима Републике Српске и Србије.

Извори:

1. Slobodna Evropa https://www.slobodnaevropa.org/a/intervju_tim_ripley/1850679.html
2. Алтернативна телевизија <https://www.atvbl.com/vijesti/republika-srpska/vulin-deveti-januar-praznih-svih-srba-gdje-god-da-zive-9-1-2020>
3. БНТВ <http://www.sdrs.com/sr/news/novosti//6614.govedarica-u-dnevniku-2-bn-a-poslije-sastanka-sa-vucicem-srbija-je-istinska-majka-republici-srpskoj-.html>
4. БНТВ <https://www.rtvbn.com/cirilica/3880582/vucic-srbija-voli-srpsku>
5. БНТВ <https://www.rtvbn.com/cirilica/3912817/bratski-odnosi-srbije-i-srpske>
6. БУКА <https://www.6yka.com/novosti/dodik-bosanac-u-beogradu>
7. Влада Републике Српске <file:///F:/radovi/%D1%84%D0%B8%D0%BB%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%98%D0%B0%20%D1%81%D0%B5%D1%80%D0%B1%D0%B8%D0%BA%D0%B0/SESTRA/%D0%92%D0%B8%D1%98%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%20%D0%9F%D1%80%D0%B5%D0%B4%D1%81%D1%98%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D1%86%D0%B0%20%D0%A6%D0%B2%D0%B8-%D1%98%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%9B%20%D0%B7%D0%B0%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%84%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%98%D1%83%20%E2%80%9E%D0%94%D0%B0%D0%BD%D0%B8%20%D0%A1%D1%80%D0%BF%D1%81%D0%BA%D0%B5%20%D1%83%20%D0%A1%D1%80%D0%B1%D0%B8%D1%98%D0%B8%E2%80%9C.html>
8. МОНДО БИХ <https://mondo.ba/Magazin/Showtime/amp/a840221/Film-Kralj-Petar-Prvi-Vlada-RS.html>

9. Н1 <http://ba.n1info.com/Vijesti/a236832/Ristovski-Nema-slobode-dok-Srbija-i-RS-ne-budu-jedno.html>
10. Народна скупштина Републике Српске <https://www.narodnaskupstinars.net/?q=ci/%D0%B2%D0%B8%D1%98%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8/%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D1%81%D1%98%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D1%87%D1%83%D0%B1%D1%80-D0%B8%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%9B-%D0%BD%D0%B0-%D0%BE%D0%B1%D0%B8%D1%99%D0%B5%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D1%9A%D1%83-%D1%81%D1%80%D0%B5%D1%82%D0%B5%D1%9A%D0%B0-%D1%83-%D0%BE%D1%80%D0%B0%D1%88%D1%86%D1%83-%D0%B4%D0%BE%D0%BA-%D1%98%D0%B5-%D1%81%D1%80%D0%B1%D0%B0-%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D1%9B%D0%B5-%D1%81%D0%B5-%D0%B4%D0%B0%D0%BD-%D0%B4%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8-%D1%80%D0%B5%D0%BF%D1%83%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BA%D0%B5-%D1%81%D1%80%D0%B1%D0%B8%D1%98%D0%B5>
11. Народна скупштина Републике Српске <https://www.narodnaskupstinars.net/?q=ci/%D0%B2%D0%B8%D1%98%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8/%D0%BE%D0%B4%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%B2%D0%B0-%D1%81%D1%98%D0%B5%D0%B4-%D0%BD%D0%B8%D1%86%D0%B0-%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%B8%D1%98%D0%B5-%D0%B7%D0%B0-%D1%81%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%B4%D1%9A%D1%83-%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B5-%D1%81%D0%BA%D1%83%D0%BF%D1%88%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B5-%D1%80%D0%B5%D0%BF%D1%83%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BA%D0%B5-%D1%81%D1%80%D0%B1%D0%B8%D1%98%D0%B5-%D0%B8-%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B5-%D1%81%D0%BA%D1%83%D0%BF%D1%88%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B5-%D1%80%D0%B5%D0%BF%D1%83-%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BA%D0%B5-%D1%81%D1%80%D0%BF%D1%81%D0%BA%D0%B5-%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%88%D0%BA%D0%BE-%D0%BE%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D1%98%D0%B5%D1%99%D0%B5%D1%9A%D0%B5-%D0%B7%D0%B0>

- %D0%BC%D0%B8%D1%80-%D0%B8-%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%B2%D0%BE%D1%98
12. Политика <http://www.politika.rs/scc/clanak/420056/%D0%92%D1%83%D1%87%D0%B8%D1%9B-%D0%A1%D1%80%D0%B1%D0%B8%D1%98%D0%B0-%D1%9B%D0%B5-%D1%83%D0%B2%D0%B5%D0%BA-%D0%B1%D0%B8%D1%82%D0%B8-%D0%BE%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D1%86-%D0%A0%D0%B5%D0%BF%D1%83%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D1%86%D0%B8-%D0%A1%D1%80%D0%BF%D1%81%D0%BA%D0%BE%D1%98>
 13. Радио-телевизија Републике Српске <https://www.rtrs.tv/vijesti/vijest.php?id=370307>
 14. Радио-телевизија Републике Српске <file:///F:/radovi/%D1%84%D0%B8%D0%BB%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%98%D0%B0%20%D1%81%D0%B5%D1%80%D0%B1%D0%B8%D0%BA%D0%B0/SESTRA/%D0%94%D0%B0%D1%87%D0%B8%D1%9B%20%D0%B4%D0%B0%D0%BE%20%D0%BF%D1%83%D0%BD%D1%83%20%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D1%80%D1%88%D0%BA%D1%83%20%D0%82%D0%BE-%D0%BA%D0%B8%D1%9B%D1%83.html>
 15. Радио-телевизија Републике Српске <https://www.rtrs.tv/vijesti/vijest.php?id=326565>
 16. Радио-телевизија Србије <https://www.rts.rs/page/stories/sr/story/9/politika/641361/dss-srbija-kao-maceha.html>
 17. Српска демократска странка <https://www.facebook.com/gosdsistocnosarajevo/photos/a.604747489666620/1174595382681825/?type=1&theater>
 18. Српскаинфо <https://srpskainfo.com/predsjednik-srbije-porucio-ona-najboljim-odnosima-govori-ljubav-koju-pokazujemo-prema-republici-srpskoj/>

Литература

1. Cammaerts, Bart (2012) The strategic use of metaphors by political and media elites: the 2007 Belgian constitutional crisis. *International journal of media & cultural politics*, 8 (2/3), pp. 229–249.
2. Charteris-Black, Johnatan (2004), *Corpus Approaches to Critical Metaphor Analysis*, New York: Palgrave Macmillan.

3. Feinberg, Matthew, Wehling, Elisabeth (2018), A moral house divided: How idealized family models impact political cognition, *PLoS ONE*, 13/14, 1–31.
4. Lakoff, George (1996), *Moral Politics: What Conservatives Know that Liberals Don't*, Chicago: The University of Chicago Press.
5. Lakoff, George (2001), Metaphorical Thought in Foreign Policy Why Strategic Framing Matters, https://frameworksinstitute.org/assets/files/PDF_GII/metaphorical_thought.pdf, 11. 3. 2020.
6. Lakoff, George, Johnson, Mark (2015), *Metafore koje život znače*, Zagreb: Disput.
7. Кликовац, Душка (2004), *Метафоре у мишљењу и језику*, Београд: Библиотека XX век.
8. Ристић, Стана, Лазић Коњик Ивана (2018), „Концепт породица у српском језику”, *Српски језик: статус, систем, употреба – Зборник у част проф. Милошу Ковачевићу*. Крагујевац: ФИЛУМ.
9. Ристић, Стана, Лазић Коњик Ивана (2020), *Когнитивни правац у српској етнолингвистици – почеци развоја и актуални проблеми*, Београд: Институт за српски језик САНУ.
10. Савић, Матеј (2014), „Споразум о специјалним паралелним односима – Дејтонски темељ односа Републике Српске и Републике Србије”, конференција *Република Србија и Република Српска – стари и нови политички изазови*, Београд.
11. Силашки, Надежда и др. (2009), *Јавни дискурс Србије: когнитивистичко-критичка студија*, Београд: Центар за издавачку делатност Економског факултета.
12. Силашки, Надежда, Радић Бојанић, Биљана (2008), „Спортизација политичког дискурса – како метафоре прикривају политичку стварност Србије”, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, 51 / 1–2, 139–155.

**THE METAPHOR OF FAMILY AS UTILISED
IN DENOTING THE INTER-STATE
RELATIONS BETWEEN THE REPUBLIC OF
SRPSKA AND THE REPUBLIC OF SERBIA**

Summary

This paper analyses the family metaphor in the political discourse of the Republic of Srpska and the Republic of Serbia. We divided metaphors into two groups. The first one is about family roles in the family metaphor (the brother, the mother, the sister) and the second one is about family relations such as love, protection, nourishment. As we can see in these examples:

That is a recognition to Serbia which is not hesitating to help her Republic of Srpska always and forever; Serbia is our mother; the Republic of Srpska is not able to tie up its little boat except to a big ship like Serbia; The first Vice President of the Government and Minister of Foreign Affairs Ivica Dačić said on Sunday that Serbia has an obligation to protect the Republic of Srpska.

Family relations are transferred into relations between the two countries. If we are aware that metaphors reveal some parts of relations and hide other perspectives of the contact, we know that metaphors that are mentioned above speak about love, nourishment, and equal relations between the Republic of Srpska and the Republic of Serbia and on the other hand, there are some parts of relations that stay hidden, such as conflicts, disagreements or confrontations. As Lakoff noticed (1996), these kinds of metaphors in foreign relations will hide inter-relations in both countries, like ethnic and religious conflicts, even attitudes of individuals, because individual opinion is

maybe different from the behaviour of the country. This paper is based on interdisciplinarity. We included a political analysis in this linguistic research and tried to answer questions such as why this metaphor is used, when it is used and which manipulation mechanism stands behind its usage. We concluded that this metaphor is based on positive thinking and relations and that it is most often in ceremonial occasions such as the National Day of both countries, which actually amplify its emotional strength.

► *Key words:* The family metaphor, Serbia, Republic of Srpska, political discourse analysis, metaphor.